

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UPPSALA**

DOM
2023-04-24
Meddelad i Uppsala

Mål nr
1549-23

KLAGANDE

Peter Weiderud, 19571016-6272

MOTPART

Arboga kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Kommunstyrelsen i Arboga kommuns beslut 2023-02-21

SAKEN

Laglighetsprövning enligt kommunallagen (2017:725)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten upphäver det överklagade beslutet.

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Kommunstyrelsen i Arboga kommun (kommunen) beslutade den 21 februari 2023 att Fritids- och kulturförvaltningen upphör som egen förvaltning från och med den 1 maj 2023. Fritids- och kulturförvaltningens ungdomsenhet överförs till barn- och utbildningsförvaltningen. Övriga enheter överförs till kommunstyrelseförvaltningen. Kommunfullmäktige beslutar om den ekonomiska ramen för Ungdomsenheten, som en del av barn- och utbildningsnämndens ekonomiska ram. Fritids- och kulturnämnden fortsätter sitt uppdrag och nämnden samordnas från kommunstyrelseförvaltningen. Kommundirektören får utredningsuppdrag att fortsätta utreda administrationen för att uppnå ytterligare samordning samt minska sårbarheten och stärka det administrativa stödet.

Peter Weiderud överklagar beslutet och anför bl.a. följande. Beslutet att lägga ned fritids- och kulturförvaltningen fattades med sju röster mot sex. Utöver en alternativ syn i sakfrågan, yrkade minoriteten på att en sådan principiell fråga behöver avgöras av kommunfullmäktige samt att Fritids- och kulturnämnden, som haft politiskt ansvar för sin förvaltning, måste få möjlighet att yttra sig innan beslut fattas. Även dessa yrkanden avslogs med samma röstetal.

I maj 2022 presenterade en extern utredning olika vägar för att komma tillrätta med den sårbarhet som uppstått i en krympande fritids- och kulturförvaltning efter att verksamheter flyttats till andra förvaltningar eller kommunala bolag. Bland förslagen fanns att flytta tillbaka verksamheter, skapa en samlad förvaltning för alla politikområden samt att flytta resterande delar och lägga ner förvaltningen. I relation till det senare förslaget diskuterades också nedläggning av nämnden. I anslutning till presentationen beslöt Kommunstyrelsen att behålla Fritids- och kulturnämnden och att låta kommundirektören fortsatt utreda frågan om förvaltningen. Berörd nämnd behandlade inte frågan, vare sig 2022 under den förra mandatperioden, eller när kommundirektören presenterade förslag om nedläggningen. I kommunens reglemente för styrelse och nämnder

framgår av §18 att förvaltningsstrukturen ska följa nämndorganisationen. Att inte överlåta beslutet till kommunfullmäktige är ett brott mot 5 kap. 1 § 3 kommunallagen som stipulerar att fullmäktige har att besluta ärenden av principiell beskaffenhet, inklusive nämndernas verksamhetsformer.

Kommunen vidhåller sitt beslut och anför bl.a. följande. Uppdraget att utreda framtida omfattning och uppdrag för fritids- och kulturförvaltningen lämnades av Kommunstyrelsen den 29 mars 2022. Fritids- och kulturnämnden informerades om uppdraget vid sammanträde med nämnden den 19 april 2022 och den 14 juni 2022. Den 27 september 2022 redovisades uppdraget för kommunstyrelsen i en utförlig rapport från den externa utredaren. Utifrån rapporten beslutade kommunstyrelsen att bl.a. ge kommundirektören i uppdrag att tillsammans med skolchef, fritids- och kulturchef och övriga berörda att fortsätta utreda med inriktningen mot att bilda en ny förvaltning eller en stabil förvaltningsorganisation för fritids- och kulturverksamheterna. Vad som anges i reglementet innebär inte att varje nämnd måste ha en egen förvaltning. Som exempel kan nämnas valnämnden som administreras från kommunstyrelsens förvaltning.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Det aktuella beslutet kan endast överprövas som en laglighetsprövning enligt kommunallagen. I mål om laglighetsprövning ankommer det inte på förvaltningsrätten att pröva beslutets skälighet eller lämplighet. Enligt 13 kap. 8 § kommunallagen ska ett överklagat beslut upphävas om det inte har kommit till på lagligt sätt, beslutet rör något som inte är en angelägenhet för kommunen, det organ som har fattat beslutet inte har haft rätt att göra det, eller beslutet annars strider mot lag eller annan författning. Domstolen får inte ersätta det överklagade beslutet med något annat beslut.

Av 5 kap. 1 § kommunallagen framgår att fullmäktige beslutar i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen eller regionen bl.a. nämndernas organisation och verksamhetsformer.

Enligt förarbetena avses med ”ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt” sådana ärenden som är av mera grundläggande natur eller av mera generell räckvidd. Det är fråga om avgöranden där det politiska momentet, allmänt sett, är dominerande. Innebörden är att fullmäktige ska besluta i alla ärenden av större betydelse för kommunen (prop. 1990/91:117 s. 47 och s. 157 f.). Enligt förarbetena bör det inte krävas att fullmäktige närmare bestämmer om hur förvaltningen organiseras (a. prop. s. 49)

I rättsfallet HFD 2016 ref. 28 prövade högsta förvaltningsdomstolen ett beslut av en landstingsdirektör om ny administrativ struktur för hälso- och sjukvården i regionen. Beslutet innefattade en ny förvaltningsorganisation där bl.a. antalet hälso- och sjukvårdsförvaltningar skulle minska från tretton till tre. Regiondirektörens beslut innebär en omfattande förändring av den övergripande strukturen i förvaltningsorganisationen inom hälso- och sjukvården i hela regionen. Enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening var det fråga om ett beslut som det ankom på fullmäktige att fatta.

Enligt förvaltningsrättens bedömning finns ett utrymme att på nämndnivå fatta beslut om hur förvaltningen ska organiseras i olika avseenden. Det aktuella beslutet innebär dock att Fritids- och kulturnämnden inte kommer ha någon egen förvaltning alls. Ett sådant beslut innebär ställningstagande till en principiell fråga som det ankommer på fullmäktige att ta ställning till. Det aktuella beslutet strider därför mot 13 kap. 8 § kommunallagen. Beslutet ska därför upphävas. Vid denna utgång saknas skäl att ta ställning till frågan vilken betydelse frågan om samråd mellan nämnden och styrelsen, samt beslutets förenlighet med reglementet har för beslutets laglighet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (FR-03)

Johan Höök
rådman

I avgörandet har även de särskilda ledamöterna Kriistina Kosunen Eriksson och Helena Bavrell Östblom deltagit.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.